

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA BOSTAN BİTKİLƏRİ İSTEHSALI İLƏ BAĞLI

ARAYIŞ

Bakı – 2024

Mündəricat

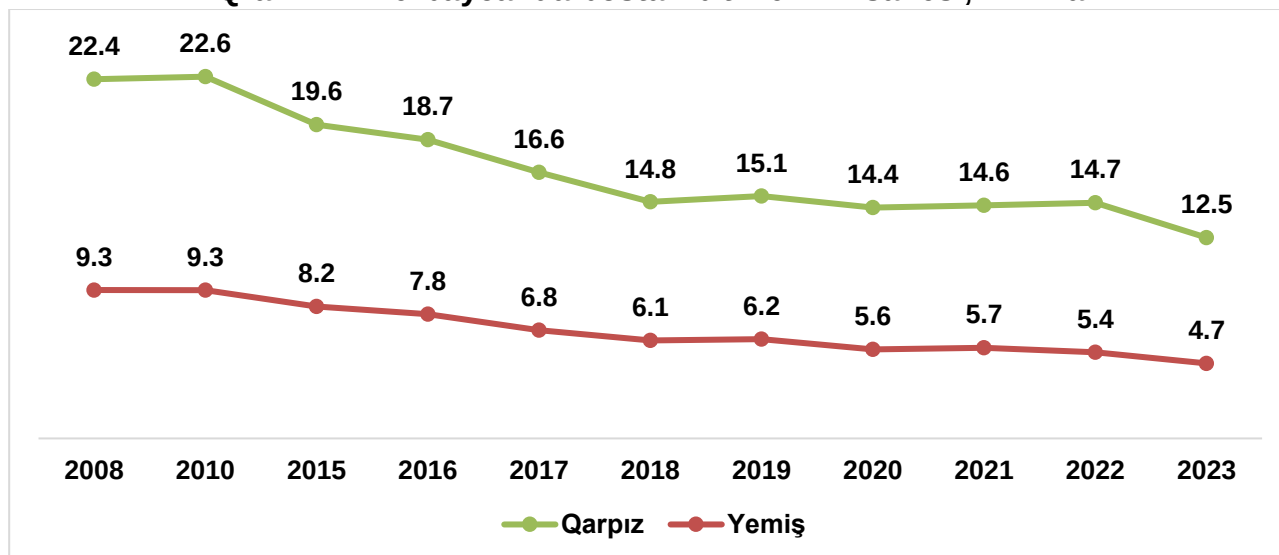
1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri.....	3
2. Qiymət göstəriciləri	6
3. İdxal və ixrac göstəriciləri	7
4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri	9

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

2023-cü ildə qarpızın əkin sahəsi 2019-cu ilə nisbətən 17.2%, 2022-ci ilə nisbətən isə 15.0% azalaraq 12.5 min hektar olub (Qrafik 1).

2023-cü ildə yemişin əkin sahəsi 2019-cu ilə nisbətən 24.2%, 2022-ci ilə nisbətən isə 13.0% azalaraq 4.7 min hektar olub (Qrafik 1).

Qrafik 1. Azərbaycanda bostan bitkilərinin sahəsi, min ha

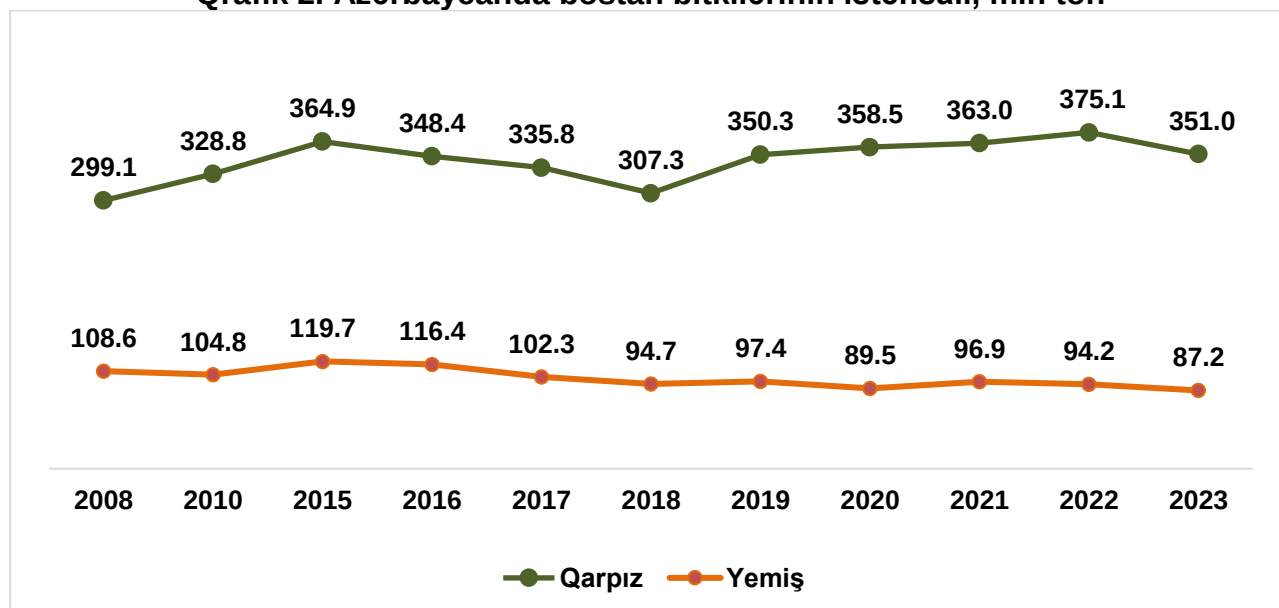

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə qarpız istehsalı 2019-cu ilə nisbətən 0.2% artıb, 2022-ci ilə nisbətən isə 6.4% azalaraq 351.0 min ton olub (Qrafik 2).

Yemiş istehsalı 2023-cü ildə 2019-cu ilə nisbətən 10.5%, 2022-ci ilə nisbətən isə 7.4% azalaraq 87.2 min ton olub (Qrafik 2).

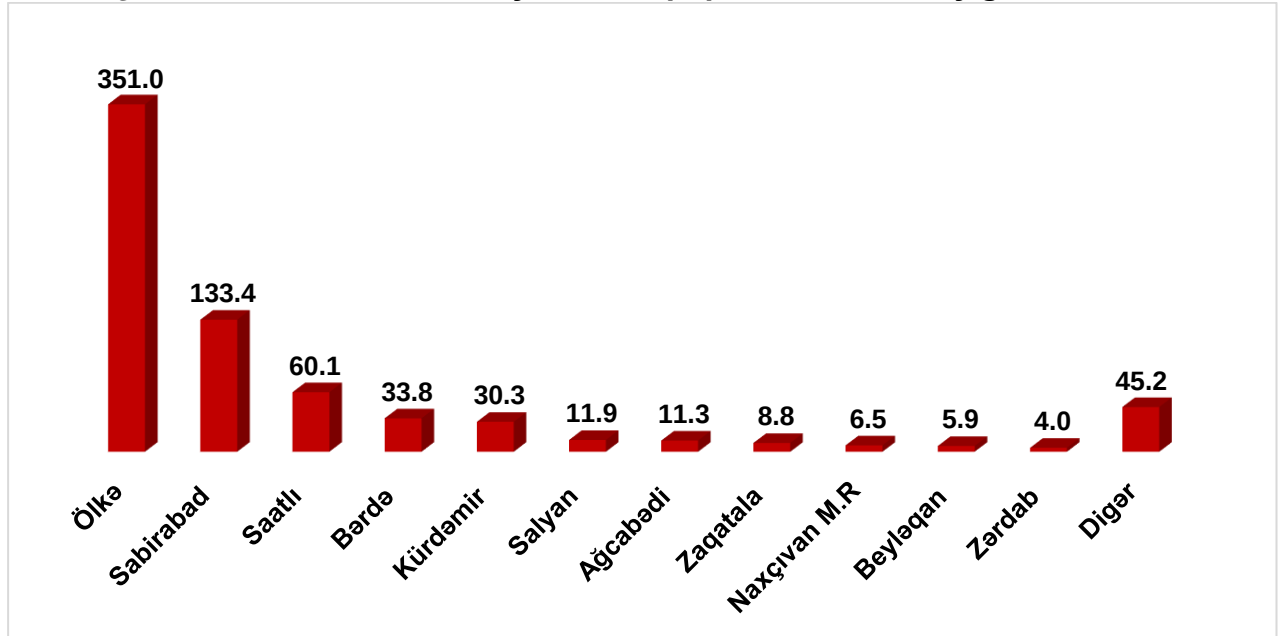
Qrafik 2. Azərbaycanda bostan bitkilərinin istehsalı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

🇦🇩 2023-cü ildə qarpız istehsalının 38.0%-i Sabirabad, 17.1%-i Saatlı, 9.6%-i Bərdə, 8.6%-i Kürdəmir, 3.4%-i Salyan, 3.2%-i Ağcabədi, 2.5%-i Zaqatala, 1.8%-i Naxçıvan Muxtar Respublikası, 1.7%-i Beyləqan, 1.1%-i isə Zərdab rayonunun payına düşüb (Qrafik 3).

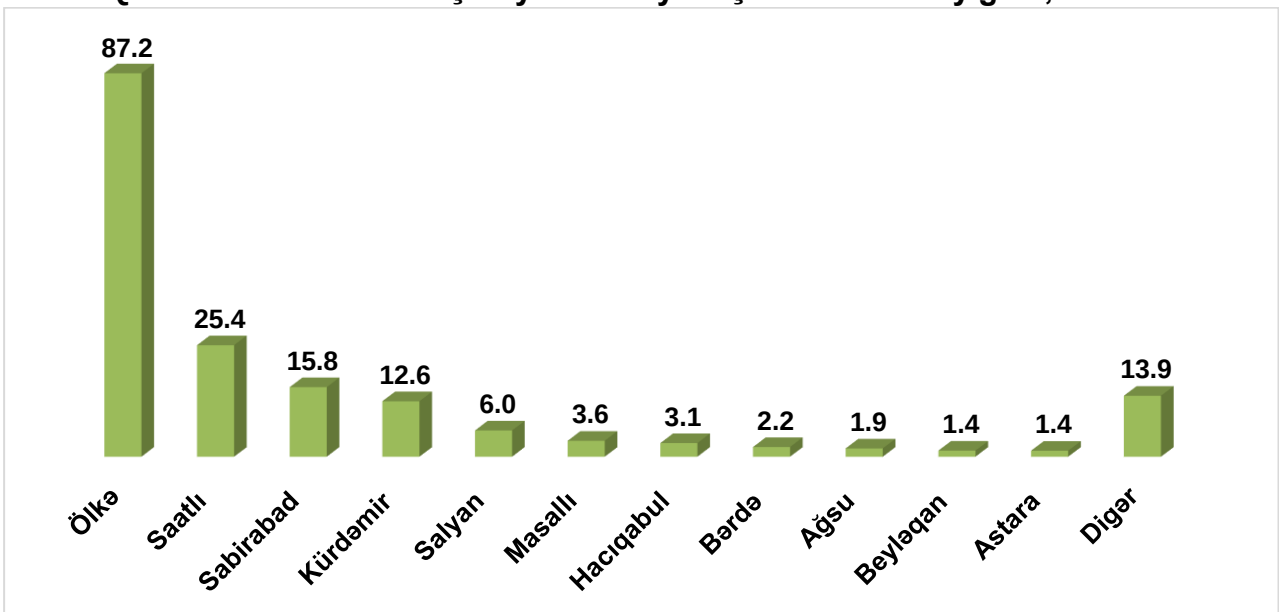
Qrafik 3. Əsas istehsalçı rayonlarda qarpız üzrə məhsul yığımı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

🇦🇩 Yemiş istehsalının 29.1%-i Saatlı, 18.1%-i Sabirabad, 14.5%-i Kürdəmir, 6.8%-i Salyan, 4.2%-i Masallı, 3.6%-i Hacıqabul, 2.5%-i Bərdə, 2.2%-i Ağsu, 1.6%-i Beyləqan, 1.6%-i isə Astara rayonunun payına düşüb (Qrafik 4).

Qrafik 4. Əsas istehsalçı rayonlarda yemiş üzrə məhsul yığımı, min ton

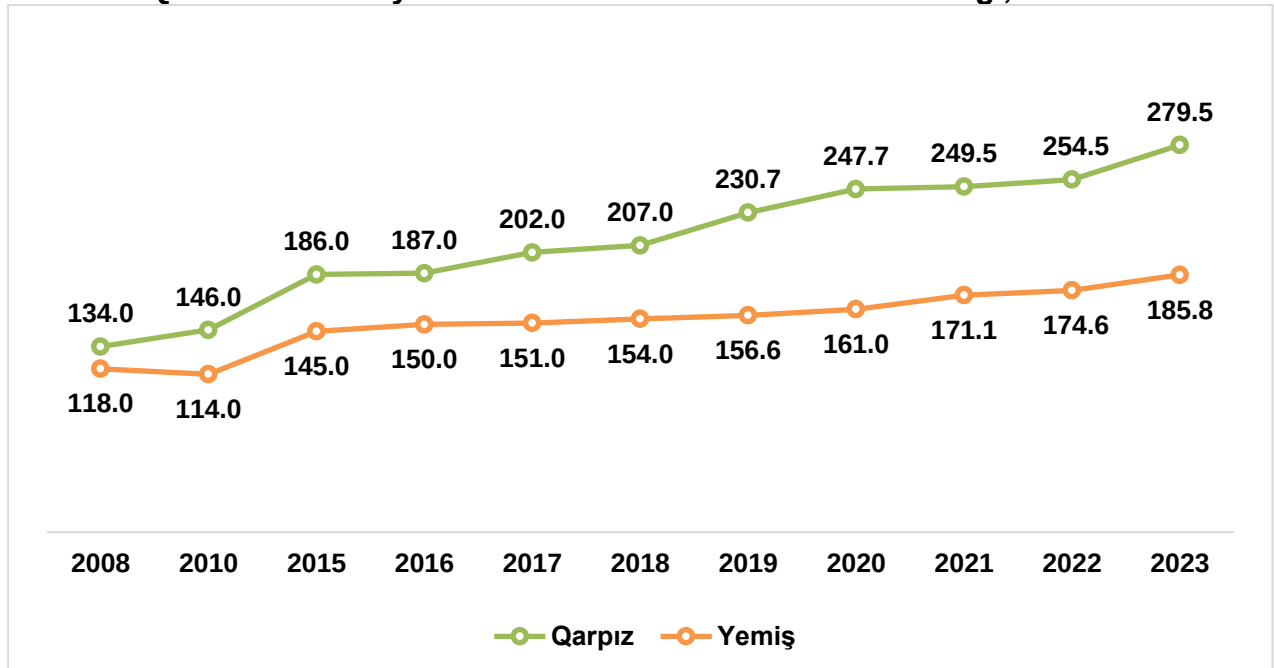

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2023-cü ildə qarpızın məhsuldarlığı 2022-ci ilə nisbətən 21.2% artaraq 279.5 sent/ha, yemişin məhsuldarlığı isə 18.6% artaraq 185.8 sent/ha olub (Qrafik 5).

Qrafik 5. Azərbaycanda bostan bitkilərinin məhsuldarlığı, sent/ha

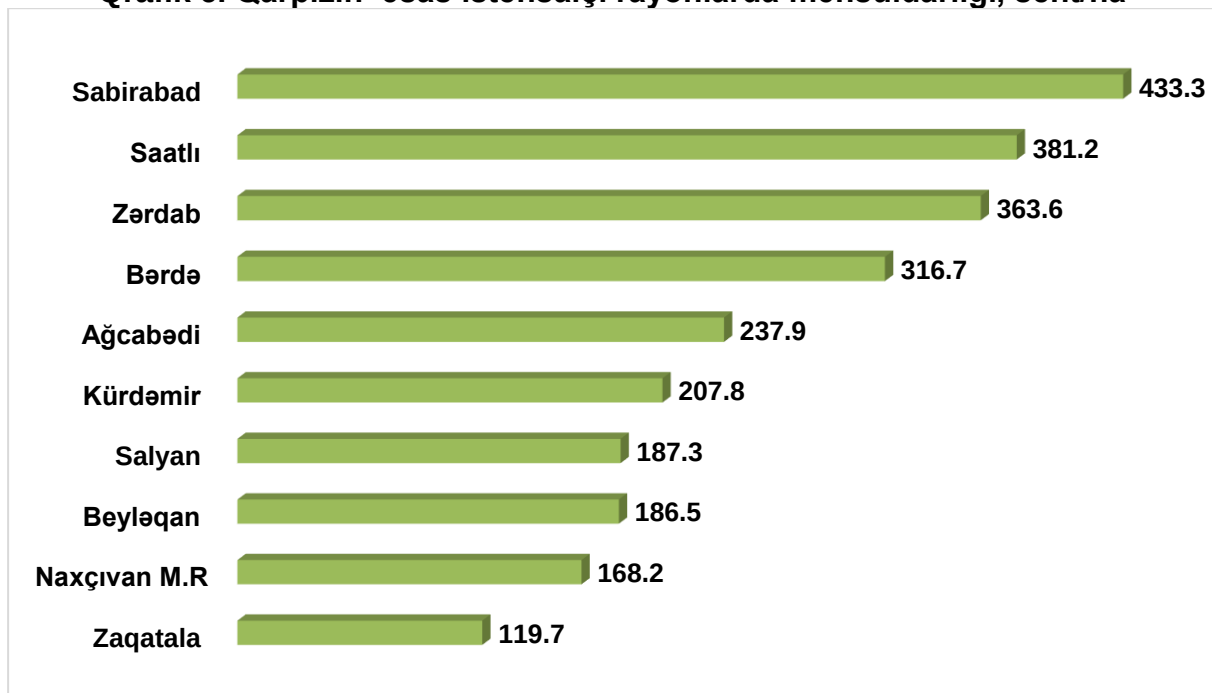

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Qarpızın əsas istehsalçı rayonları olan Sabirabad, Saatlı, Zərdab, Bərdə rayonlarında məhsuldarlıq göstəricisi ölkə üzrə orta göstəricidən yüksəkdir (Qrafik 6).

Qrafik 6. Qarpızın əsas istehsalçı rayonlarda məhsuldarlığı, sent/ha

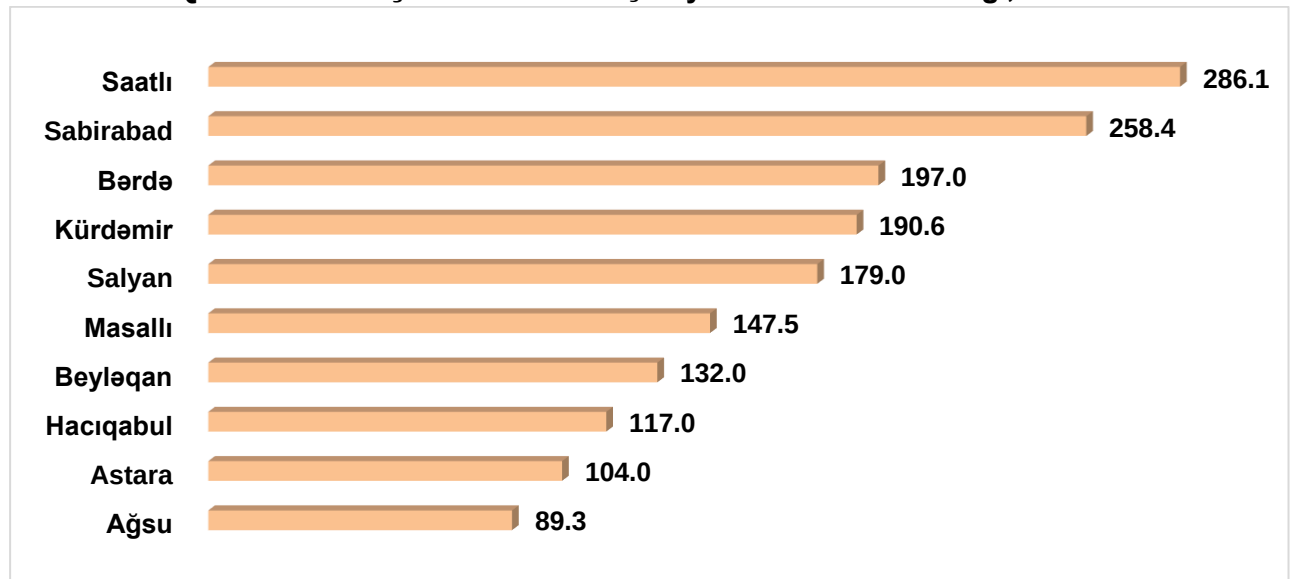

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Yemişin əsas istehsalçı rayonları olan Saatlı, Sabirabad, Bərdə və Kürdəmir rayonlarında məhsuldarlıq göstəricisi ölkə üzrə orta göstəricidən yüksəkdir (Qrafik 7).

Qrafik 7. Yemişin əsas istehsalçı rayonlarda məhsuldarlığı, sent/ha

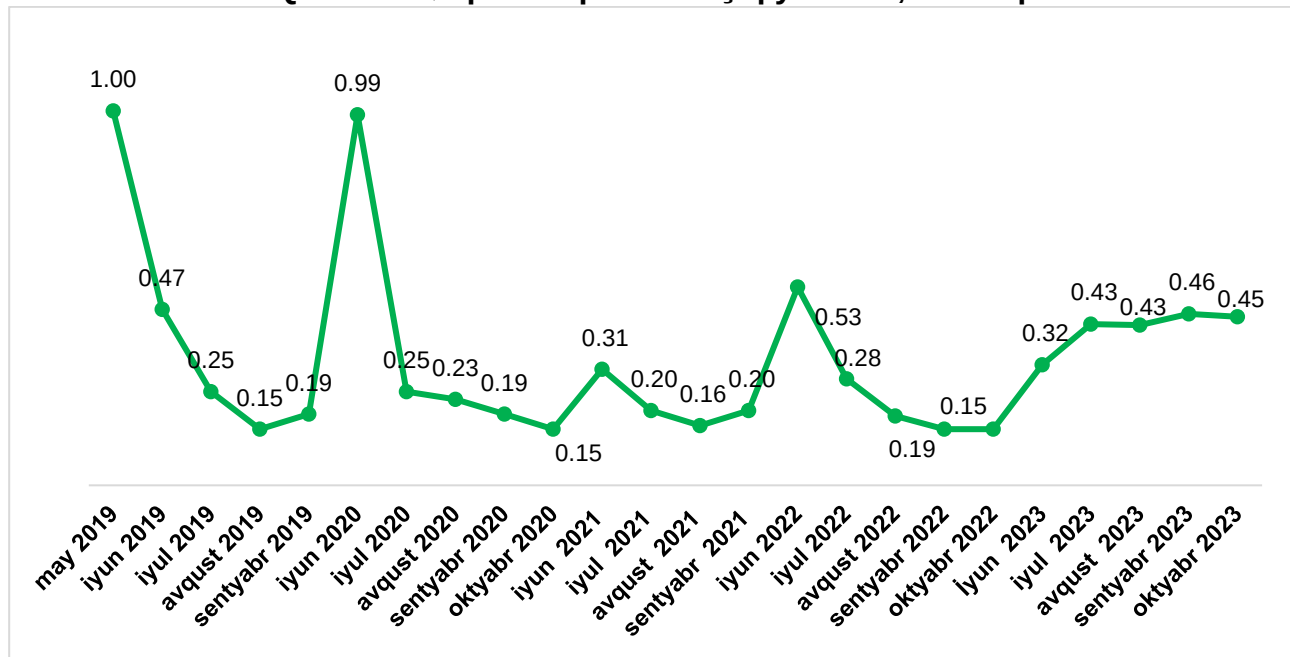
Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. Qiymət göstəriciləri

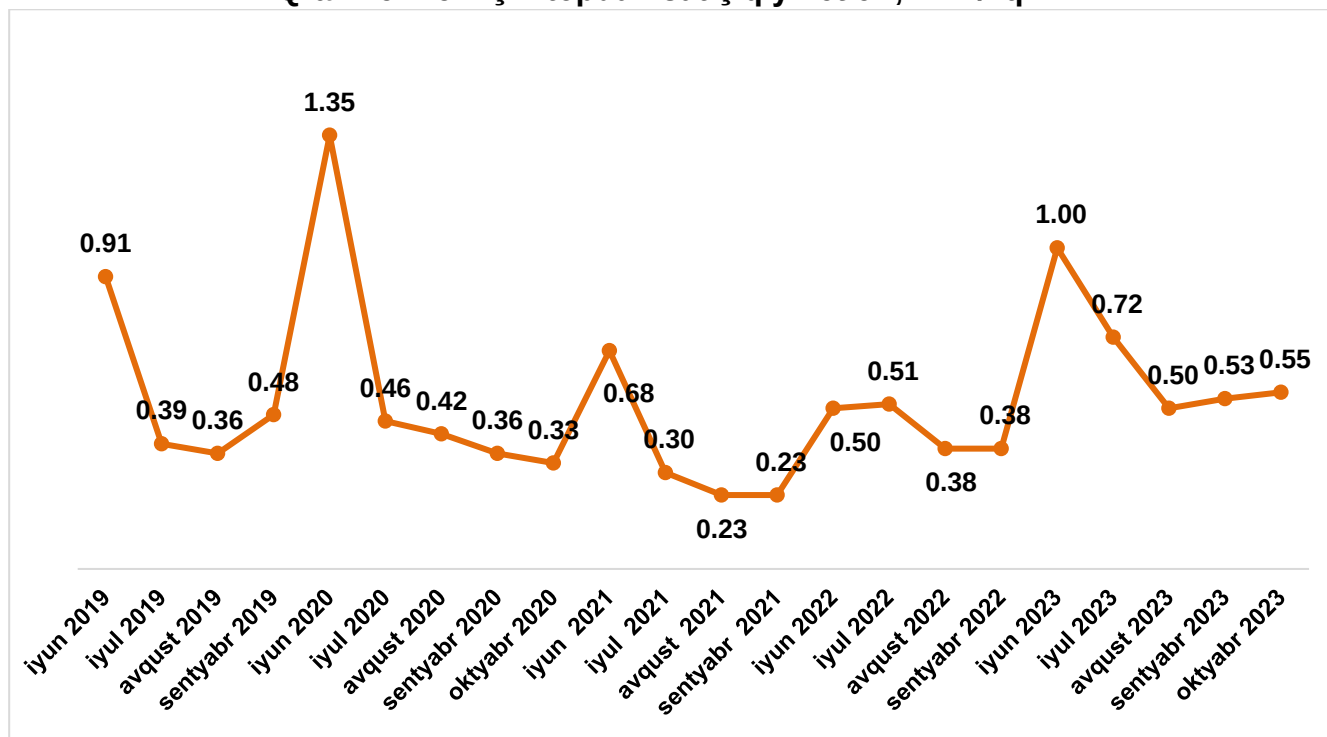
2019-2023-cü illər ərzində daxili bazarda mövsümdən asılı olaraq qarpızın 1 kiloqramının topdan satış qiymətləri 0.15-1.00 AZN, yemişin 1 kiloqramının topdan satış qiymətləri isə 0.23-1.35 AZN arasında dəyişib (Qrafik 8, 9).

Qrafik 8. Qarpızın topdan satış qiymətləri, AZN/kq

Mənbə: aqrarbazar.az

Qrafik 9. Yemişin topdan satış qiymətləri, AZN/kq

Mənbə: aqrarbazar.az

3. İdxal və ixrac göstəriciləri

🇦🇿 2023-cü ildə Azərbaycandan qarpız ixracı 2022-ci ilə nisbətən 13.1% azalaraq 12.2 min ton olub. 2016-2023-cü illər ərzində ölkəyə qarpız idxalı isə orta hesabla 623.4 ton təşkil edib (Cədvəl 1).

Cədvəl 1. Qarpızın idxal və ixrac həcmi

İllər	İdxal		İxrac	
	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları
2016	118.2	49.3	117.5	36.7
2017	124.9	78.6	668.1	331.3
2018	1,287.2	546.9	163.4	57.8
2019	289.7	170.4	3,593.2	237.3
2020	722.8	460.3	4,240.8	1,914.1
2021	848.5	534.4	11,923.9	4,914.8
2022	954.5	627.5	14,056.0	6,499.7
2023	641.4	402.2	12,210.2	5,186.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2023-cü ildə Azərbaycandan yemiş ixracı əvvəlki ilə nəzərən 28.8% azalaraq 2.1 min ton olub. 2016-2023-cü illər ərzində ölkəyə yemiş idxalı isə orta hesabla 79.8 ton təşkil edib (Cədvəl 2).

Cədvəl 2. Yemişin idxal və ixrac həcmi

İllər	İdxal		İxrac	
	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları
2016	31.6	19.1	868.1	223.2
2017	29.3	17.5	168.1	172.0
2018	39.8	26.8	149.7	39.0
2019	64.6	39.1	369.2	72.0
2020	154.1	97.4	279.9	188.1
2021	137.7	101.6	740.2	440.1
2022	97.4	79.0	1,603.6	719.4
2023	84.1	59.9	2,065.3	627.0

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2023-cü ildə ölkədən ixrac olunan qarpızın 42.5%-i Rusiyanın, 28.0%-i Ukraynanın, 20.8%-i Gürcüstanın, 5.5%-i Estoniyanın, 2.9%-i Belarusun, 0.4%-i isə digər ölkələrin payına düşüb (Cədvəl 3).

Cədvəl 3. Azərbaycandan qarpız ixracının ölkələr üzrə bölgüsü

	2020		2021		2022		2023	
	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları
Rusiya	2,825.3	1,666.2	6,930.8	4,137.6	10,000.6	5,494.9	5,191.1	3,068.8
Ukrayna	1,194.8	220.5	4,100.4	648.5	2,677.0	673.8	3,413.4	918.7
Gürcüstan	190.2	22.3	-	-	148.4	25.8	2,540.7	750.6
Estoniya			186.5	22.1	568.2	138.1	667.8	300.1
Belarus	-	-	621.7	92.9	494.4	125.2	351.2	90.9
Digər	30.5	5.1	84.5	13.7	167.5	41.9	46.0	57.5
Cəmi ixrac	4,240.8	1,914.1	11,923.9	4,914.8	14,056.0	6,499.7	12,210.2	5,186.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2023-cü ildə ölkədən ixrac olunan yemişin 67.1%-i Ukraynaya, 26.7%-i Gürcüstana, 4.8%-i Rusiyaya, 1.5%-i isə digər ölkələrə ixrac olunub (Cədvəl 4).

Cədvəl 4. Azərbaycandan yemiş ixracının ölkələr üzrə bölgüsü

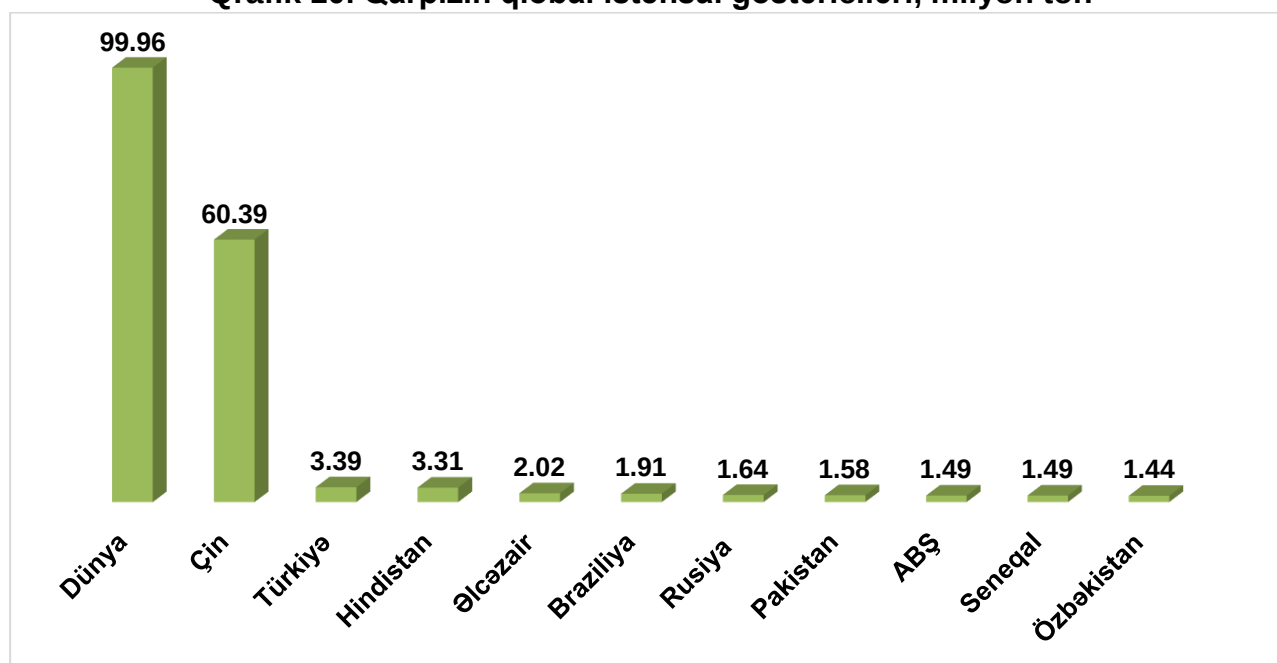
	2020		2021		2022		2023	
	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları
Ukrayna	36.4	7.3	56.9	10.8	1,014.7	307.0	1,384.9	403.8
Gürcüstan	61.7	6.2	261.5	26.6	14.0	2.8	551.4	114.6
Rusiya	181.8	174.6	402.3	398.8	492.7	382.2	98.6	76.6
Digər	-	-	19.5	3.9	82.2	27.4	30.4	31.9
Cəmi ixrac	279.9	188.1	740.2	440.1	1,603.6	719.4	2,065.3	627.0

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

4. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri

🇦🇿 FAO-nun məlumatına əsasən dünya üzrə 2022-ci ildə 100.0 milyon ton qarpız istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan qarpızın 75.0%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb (Qrafik 10).

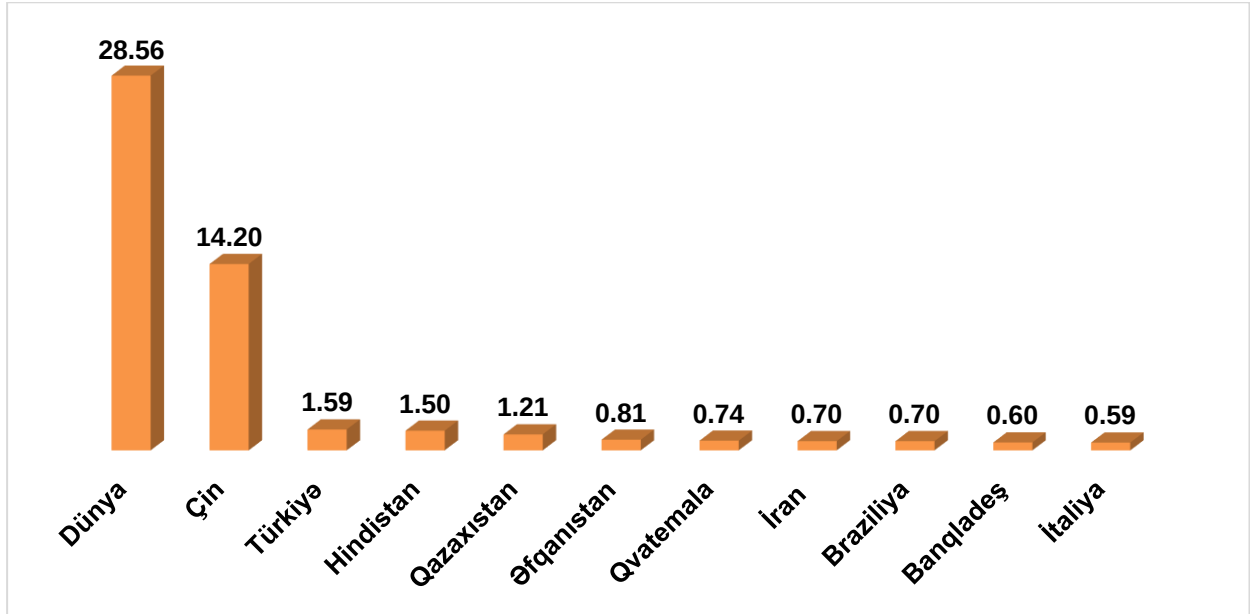
Qrafik 10. Qarpızın qlobal istehsal göstəriciləri, milyon ton

Mənbə: Faostat.org

FAO-nun məlumatına əsasən dünya üzrə 2022-ci ildə 28.6 milyon ton yemiş istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan yemişin təqribən 75.0%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb (Qrafik 11).

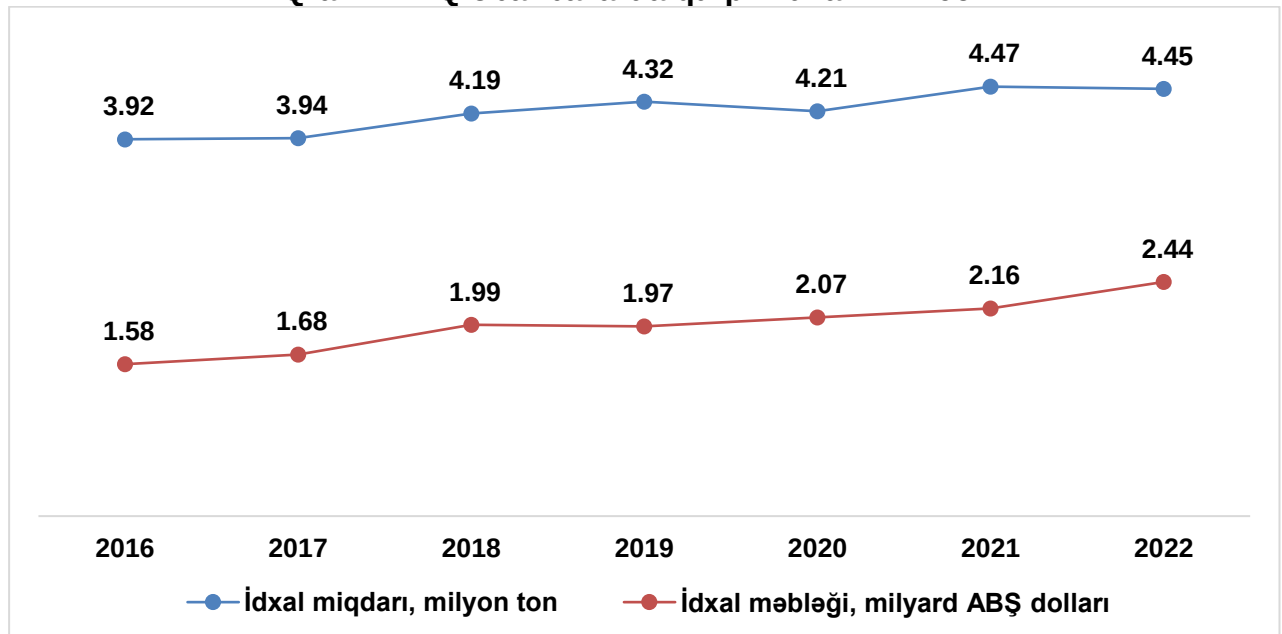
Qrafik 11. Yemişin qlobal istehsal göstəriciləri, milyon ton

Mənbə: Faostat.org

2022-ci ildə global bazarda qarpız idxalının həcmi 4.5 milyon ton və ya 2.4 milyard ABŞ dolları olub (Qrafik 12).

Qrafik 12. Qlobal bazarda qarpız idxalının həcmi

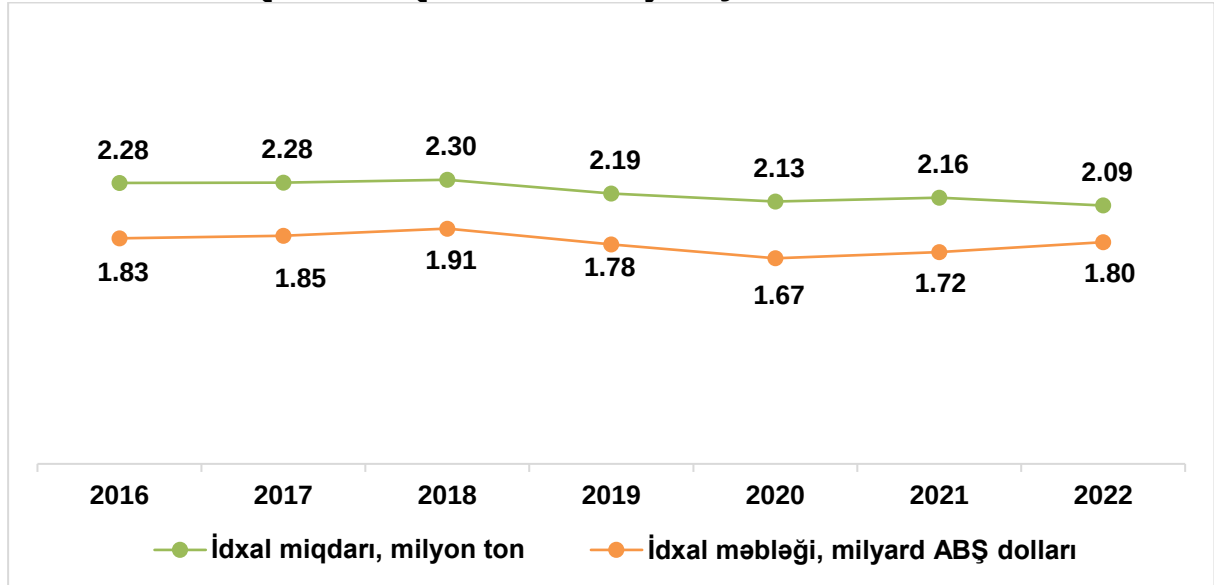
Mənbə: Trademap.org

Dünya üzrə qarpızın əsas idxalçıları ABŞ (18.6%), Almaniya (13.7%), Fransa (9.0%), Hollandiya (5.6%) və Birləşmiş Krallıq (5.5%)dır.

🇺🇸 Dünya üzrə qarpız ixracında isə İspaniya (23.7%), Mərakeş (8.9%), Meksika (8.9%), İran (8.8%) və İtaliya (7.3%) ilk beşlikdədir.

🇺🇸 2022-ci ildə qlobal bazarda yemiş idxalının həcmi 2.1 milyon ton və ya 1.8 milyard ABŞ dolları olub (Qrafik 13).

Qrafik 13. Qlobal bazarda yemiş idxalının həcmi

Mənbə: Trademap.org

🇺🇸 Dünya üzrə yemişin əsas idxalçıları ABŞ (20.7%), Almaniya (9.8%), Hollandiya (9.6%), Fransa (9.5%) və Birləşmiş Krallıqdır (8.2%).

🇺🇸 Dünya üzrə yemiş ixracında isə İspaniya (19.1%), Hollandiya (9.6%), Braziliya (9.2%), Honduras (8.8%) və Qvatemala (8.7%) ilk beşlikdədir.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi

tərəfindən hazırlanıb

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

S.Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQİQATLAR
MƏRKƏZİ**